suardytas iki 2,4 m gylio. 2,4 m gylyje užfiksuotas 0,1–0,2 m storio juodos žemės horizontas, kuriame aptikta XVI a. datuotinų archeologinių radinių (36 pav.).

Į R nuo ploto 3 iškasti trys pjūviai. Nustatyta, kad šiame plote yra išlikę buvusio pastato pamatai, buvusio rūsio patalpos su išgriautais skliautais.

2002 m. numatoma tęsti sklypo Stiklių g. Nr. 7, 7a tyrinėjimus.

ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS IN VILNIUS AT STIKLIŲ STREET 7

Totally the area of 510 m^2 was investigated.

During investigations the plan of development of possession 216 was established. Three connected with each other premises of the basement with destroyed vaults were found. Only single fragments of the cultural layer horizon datable to the 17th century (0.2 m and 0.7 m thick) were detected. Some archaeological finds from the end of the 15th–17th centuries were collected. The southwestern part of possession 215 was investigated. A western part of a building with two premises was found. The horizon of the cultural layer datable to the 17th century, as well as fragments of floors and stoves were found. Thickness of the cultural layer was 2.2 m. Archaeological finds of the end of the 15th – the 18th centuries were found.

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI VILNIAUS ŽEMUTINĖS PILIES PRIEIGOSE – 502 POSESIJOS TERITORIJOJE

Gintautas RACKEVIČIUS

2001 m. pavasarį 40 m į Š nuo NM restauracinių dirbtuvių (XIX a. buvusių arklidžių), prie Arsenalo gatvės dėl avarinių dujotiekio remonto darbų buvo tirtas 6 m^2 plotas. Užfiksuotas 502 posesijos R pastato liekanų ŠR vidinis kampas. Pastato kampe atsidengė buvusios krosnies pamatas bei plytų grindų liekanos. Krosnies pamatas mūrytas daugiausia iš antrinio panaudojimo plytų ir lauko akmenų rišant moliu. Krosnies pamatą lietė šonais sudėtų plonųjų plytų grindys. Plytos dėtos ant smėlio pagrindo, o jų matmenys ir proporcijos būdingos XVIII a. Pastato sienos mūrytos iš gelsvos ir rausvos molio masės plytų, rištų šviesiai pilkos spalvos kalkių skiediniu. Plytų matmenys ir proporcijos būdingos XVIII a. Reikia pastebėti, kad R siena turėjo antrinio panaudojimo plytomis užmūrytą angą, galbūt tai buvęs langas. Abiejų pastato sienų pamatai – arkinės konstrukcijos su pamatų išplatėjimu – bankete. Po pamatų arkomis susidariusios ertmės.

Valant dujotiekininkų iškastą duobę, jos ŠV kampe buvo pastebėtas nesuardytas kultūrinis sluoksnis. Visame duobės plote, suardytame griuvenų sluoksnyje buvo surinkta nemažai plytų bei jų nuolaužų, keletas XVII–XVIII a. krosnių koklių bei jų fragmentų, taip pat čia aptikti smulkesni XIX–XX a. būdingi baltos molio masės koklių, padengtų baltos spalvos glazūra, fragmentai. Suardytose griuvenose rasti keli smulkūs XVIII–XIX a. buity-

je naudotų keramikinių bei stiklinių indų fragmentai, metaliniai dirbiniai.

Pagal natūros tyrimų duomenis galima konstatuoti, kad 502 posesijos R pastatas (ar bent jau ŠR jo dalis) buvo pastatytas XVIII a. ir nugriautas XIX a. IV dešimtmetyje, Vilniaus pilių teritorijoje įrengiant tvirtovę. Paskutinį kartą jis žymimas 1808 m. sudarytame Karolio Grunerto plane. XX a. tiesiant dujotiekį pastato požeminė dalis buvo dar kartą suniokota.

ARCHAEOLOGICAL EXPLORATIONS AT THE APPROACHES TO THE VILNIUS LOWER CASTLE – IN THE TERRITORY OF POSSESSION 502

During repairs of gas pipe-line the area of 6 m^2 was investigated. The remnants of a stone building dated to the 18th century were found. Fragments from an undisturbed cultural layer were found, and ceramic sherds from the 17th–18th centuries were collected.

ARCHEOLOGINIAI ŽVALGOMIEJI TYRIMAI VARNIUOSE

Virginija RAMANAUSKAITĖ-OSTAŠENKOVIENĖ

Archeologiniai tyrinėjimai Varniuose, vienoje seniausių centrinės Žemaitijos gyvenviečių, buvo pradėti 1981 m. Daugiausia archeologų tirta buvusi Kunigų seminarijos teritorija, kurioje buvęs Varnių senkapis. Kasinėjimai vyko ir parapinės Šv. Aleksandro bažnyčios viduje bei aplinkoje. Tyrinėta ir Varnių miestelio centrinė dalis prie buvusios Turgaus aikštės (*ATL 1988 ir 1989 metais,* V., 1990, p. 130–134).

2001 m. žvalgomieji archeologiniai tyrimai buvo vykdomi klojamų telefono kabelių trasų ir jungiamųjų šulinių vietose. Tyrinėjimų metu iškastas 21 bandomasis šurfas. Jų bendras plotas – 33,8 m^2. Kasinėta šešiose miestelio vietose – S. Daukanto, Dariaus ir Girėno, Vytauto, Žvejų bei Birutės gatvėse ir Medininkų aikštėje. Trijose iš jų – Medininkų aikštėje, Birutės bei Vytauto gatvėse kastuose šurfuose – buvo aptikti archeologiškai vertingi kultūriniai sluoksniai.

Vytauto gatvėje, atkarpoje tarp Šv. Aleksandro bažnyčios ir S. Daukanto gatvės bei į PV nuo bažnyčios iškasta 11 šurfų. Beveik visų šurfų viršutinius sluoksnius sudaro supiltiniai griuvenų sluoksniai. Į PV nuo bažnyčios kastuose šurfuose aptiktas iki 1,9 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio apatinis horizontas, pagal aptiktą keramiką, priklausytų XVII a. pabaigai – XVIII a. Kitose Vytauto g. vietose, į ŠR nuo Šv. Aleksandro bažnyčios kultūrinis sluoksnis užfiksuotas tik šurfuose, kastuose arčiau bažnyčios. Čia kultūrinis sluoksnis siekė 1,15 m gylį ir pagal neglazūruotos keramikos šukes bei puodyninio koklio fragmentą galėtų būti datuojamas XVI a. pabaiga – XVII a. Viename šurfe, 1,05 m gylyje aptiktas tvarkingai iš lauko akmenų sudėtas grindinys, kuris priskirtinas ne ankstesniam kaip XVII a. pabaigos – XVIII a. laikotarpiui. Toliau į ŠV nuo